Nr. 25. Warszawa, dnia 15 Kwietnia 1919 r. Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austrjackiego i z terenów b. okupacji austrjackiej można wpłacać za numer „Dziennika Urzędowego M. S. W.“ 1 kor. 75 h. „Dziennik Urzędowy“ przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

I.

314.

USTAWA
o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami, a pracownikami rolnymi.

Art. 1.

Zatargi zbiorowe pomiędzy robotnikami rolnymi, a pracodawcą lub pracodawcami, niezałatwione przez strony, mogą być załatwiane przez nie przy pomocy: 1) Inspektorów Pracy w rolnictwie, oraz 2) przez Komisję Rozjemczą.

Art. 2.

Na żądanie jednej ze stron lub z własnej inicjatywy, Inspektor Pracy w rolnictwie wzywa do siebie obie strony osobiście, lub ich delegatów, dla wzajemnego porozumienia się stron i zawarcia ugody.

Art. 3.

Jeżeli liczba zainteresowanych w sporze pracodawców lub pracowników przewyższa 10, każda ze stron jest obowiązana wybrać 3—7 delegatów. O ile strony nie dokonały same uprzednio wyborów, Inspektor Pracy w rolnictwie lub osoba, przez niego upełnomocniona, zwołuje dla dokonania wyborów oddzielne zebranie dla każdej ze stron. Pracodawca lub pracownik, uchylający się od udziału w wyborach, ulega grzywnie w wysokości: pracodawca od 1000 do 2000 marek, pracownik od 5 do 10 mk., wymierzanej w drodze art. 12 dekretu z dn. 3 stycznia 1919 r. o urządzeniu i działalności Inspekcji Pracy, względnie tych postanowień karnych, które w miejsce tego dekretu wydane zostaną.

Art. 4.

Strony, względnie ich delegaci, winni niestawienia się bez uzasadnionych powodów na wezwanie Inspektora Pracy w rolnictwie, ulegają grzywnie, wymierzanej w drodze art. 12 dekretu z dn. 3 stycznia 1919 r. o urządzeniu i działalności Inspekcji Pracy, względnie tych postano-

wień karnych, które w miejsce tego dekretu wydane zostaną, w wysokości: delegaci pracodawców do 3000 mk., delegaci pracowników do 50 mk.

Art. 5.

Jeżeli nie dojdzie do zawarcia ugody w drodze, wskazanej w art. 2, Inspektor Pracy, w razie zgłoszenia przez którąkolwiek ze stron żądania rozważenia sprawy przez Komisję Rozjemczą, proponuje drugiej stronie oddanie sporu do rozstrzygnięcia powyższej Komisji. Jeżeli obie strony wyraziły zgodę na poddanie się orzeczeniu Komisji Rozjemczej, Inspektor Pracy zwołuje posiedzenie Komisji, wyznaczając miejsce i termin zebrania.

Art. 6

Komisja Rozjemcza składa się:

1) z pięciu przedstawicieli pracodawców;

2) z pięciu przedstawicieli pracowników rolnych;

3) z przewodniczącego, powołanego za zgodą obu stron; w razie niedojścia stron do zgody co do osoby przewodniczącego, przewodniczy wyznaczony przez Ministerstwo Pracy inspektor sąsiedniego obwodu lub specjalny delegat tego Ministerstwa.

W razie powołania superarbitra drogą wyborów Inspektor Pracy w rolnictwie uczestniczy na posiedzeniu Komisji Rozjemczej z głosem doradczym.

Art. 7.

Jako przedstawiciele pracowników i pracodawców do Komisji Rozjemczej winny być powołane osoby, delegowane każdorazowo przez Związki Zawodowe pracowników rolnych oraz Związki Zawodowe pracodawców, o ile takowe istnieją na terenie powiatu i są zarejestrowane zgodnie z przepisami prawa. Osoby te winny mieć ukończonych lat 21.

Jeżeli na terenie powiatu działa więcej niż jeden Związek Zawodowy i jeżeli Związki Zawodowe na zebraniu u Inspektora Pracy nie dojdą do porozumienia co do wyboru przedstawicieli, ma zastosowanie art. 8 ustawy niniejszej.

Art. 8.

W powiatach, gdzie niema Związków, odpowiadających wymaganiom art. 7, Komisarz Rządowy na wezwanie Inspektora Pracy w rolnictwie zarządza oddzielne wybory przedstawicieli pracowników i pracodawców. Pracodawcy i pracownicy każdej gminy wybierają po jednym delegacie na jeden rok. Wybrani w ten sposób delegaci wyłaniają na wezwanie Inspektora Pracy w rolnictwie pięciu przedstawicieli do Komisji Rozjemczej oraz takąż liczbę zastępców.

Art. 9.

Prawo wyborcze czynne mają wszyscy pracownicy płci obojga, utrzymujący się z pracy najemnej w rolnictwie, leśnictwie, ogrodnictwie lub dziedzinach ściśle związanych z rolnictwem, o ile ukończyli lat 16; prawo bierne posiadają osoby, mające ukończonych lat 21. Ze strony pracodawców prawo czynne przysługuje osobom, zatrudniającym robotników wymienionych w zdaniu pierwszem artykułu niniejszego.

Art. 10

Komisje Rozjemcze są powoływane w wypadkach przewidzianych w art. 5 i urzędują do czasu rozstrzygnięcia przedłożonych im spraw. Osoby, obrane lub delegowane do Komisji Rozjemczej, nie mogą uchylać się bez dostatecznych powodów od pełnienia swych obowiązków pod grozą grzywny, wymierzanej w drodze art. 12 dekretu z dn. 3-go stycznia 1919 r. o urządzeniu i działalności Inspekcji Pracy, względnie tych przepisów karnych, które zamiast tego dekretu wydane zostaną, w wysokości: pracownicy — do 200 mk., pracodawcy — 3.000 mk.

Art. 11.

Członkowie Komisji Rozjemczej otrzymują djety i zwrot kosztów podróży w wysokości przewidzianej przez przepisy wykonawcze Ministerstwa Ochrony Pracy. Skarb Państwa pokrywa wszelkie koszty, związane z czynnościami Komisji Rozjemczych.

Art. 12.

Postępowanie Komisji Rozjemczej podlega przepisom następującym:

1) Dla prawomocności zebrań Komisji jest konieczna obecność przewodniczącego oraz równej liczby przedstawicieli każdej ze stron, conajmniej po 3 z każdej strony.
2) Postępowanie sprawdzania dowodów (badanie świadków, wyjaśnienia biegłych i rzeczoznawców i t. d.) odbywa się publicznie po zawezwaniu i w obecności stron, o ile się stawiły.
3) Orzeczenia Komisji zapadają większością głosów po publicznych ustnych rozprawach stron.
4) Strony mogą bronić swych interesów bezpośrednio, przez swych delegatów (art. 2 i 3) lub pełnomocników.
5) Przewodniczący Komisji Rozjemczej ma na posiedzeniach Komisji prawa przewodniczącego na posiedzeniach sądowych.
6) Narady członków Komisji są tajne.
7) Protokuły, orzeczenia i postanowienia Komisji winny być wyłuszczone na piśmie i opatrzone podpisami członków Komisji.
8) Postępowanie jest bezpłatne.
9) Pełnomocnictwa i dokumenty, składane Komisji Rozjemczej, są wolne od opłat stemplowych.

Art. 13.

Orzeczenia Komisji Rozjemczej obowiązują strony na okres czasu, przewidziany w postanowieniu Komisji. Okres ten nie może być dłuższy niż jeden rok przy uwzględnieniu zwyczajowych terminów umowy. Indywidualne umowy pracy, zawierające warunki dla pracowników mniej korzystne, niż ugoda (art. 2) lub orzecze-

nie Komisji Rozjemczej, są w odnośnych punktach nieważne; nieważne części umowy ulegają z mocy ustawy zastąpieniu przez odnośne części ugody lub orzeczenia.

Art. 14.

Ugody (art. 2) i orzeczenia Komisji Rozjemczej stanowią podstawę dla zawarcia indywidualnych umów pracy w ten sposób, że pozostanie pracownika w majątku oznacza zawarcie indywidualnej umowy pracy na warunkach ugody lub orzeczenia. Pracodawca nie ma prawa usuwać z majątku pracownika, który zawarł ugodę albo poddał się orzeczeniu Komisji Rozjemczej.

Art. 15.

Powstałe na podstawie ugody lub orzeczenia Komisji Rozjemczej umowy pracy (art. 14) podlegają ogólnym przepisom prawa cywilnego i o umowie pracy w szczególności. Niewykonanie obowiązków pociąga za sobą konsekwencje przewidziane w prawie cywilnem, w szczególności zaś w razie uznania umowy przez sąd za rozwiązaną z winy pracowników, utratę praw, wynikających z umowy np. utratę prawa do korzystania z mieszkania, pastwiska i innych świadczeń, przewidzianych w umowie, (przyczem pracownikowi muszą być zwrócone jego nakłady na uprawę oddanych mu w posiadanie gruntów); w razie rozwiązania umowy pracy z winy pracodawcy, obowiązek zapłacenia pracownikowi należnego mu wynagrodzenia za cały czas, brakujący do upływu terminu umowy, przyczem do wynagrodzenia jest wliczona wartość świadczeń w naturze (mieszkanie, ordynarja, korzystanie z pastwiska, roli, ogrodu i t. p.).

Art. 16.

Przepisy wykonawcze w rozwinięciu ustawy niniejszej wydaje Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z odnośnymi Ministrami.

Art. 17.

Ustawa niniejsza obowiązuje od daty ogłoszenia w Dzienniku Praw.

Warszawa, d. 28 marca 1919 r.

Marszałek:
(—) *Trąmpczyński.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *S. Wojciechowski*

Minister Sprawiedliwości:
(—) *Supiński*

Minister Ochrony Pracy i Opieki Społecznej:
(—) *J. Iwanowski*

„Dz. Pr.“ z dn. 28 marca 1919 r. № 29, poz. 251.

315.

USTAWA

w sprawie zaciągnięcia pożyczki w wysokości 5 miljardów franków.

Art. 1.

Sejm upoważnia Ministra Skarbu do zaciągnięcia pożyczki państwowej zagranicznej do wysokości 5 miljardów franków na warunkach możliwie dla skarbu najkorzystniejszych.

Art. 2.

Rząd przedłoży Sejmowi szczegółowy plan użycia funduszów wpłynąć mających, których użycie nastąpić może dopiero po zatwierdzeniu przez Sejm planu użycia.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 4.

Wykonanie jej poleca się Ministerstwu Skarbu.

Warszawa, d. 28 marca 1919 r.

Marszałek:
(—) *Trąmpczyński*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Skarbu:
(—) *Dr Englich*

„Dz. Pr.“ z dn. 28 marca 1919 r. № 29, poz. 252.

316.

Rozporządzenie o wysokości dodatków krajowych do państwowych podatków na potrzeby Galicji w roku 1919.

Na pokrycie potrzeb Galicji w r. 1919 upoważnia się Wydział Krajowy Galicji i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem do pobierania dodatków krajowych do państwowych podatków w czasie od 1-go stycznia 1919 r. do 31 grudnia 1919 r. według następującej skali: .

a) po 72 h. od każdej korony całej przepisanej należytości w państwowym podatku gruntowym, domowo-czynszowym, domowo-klasowym i w 5% podatku od domów wolnych od podatku czynszowego;
b) po 78 h. od każdej korony całej przepisanej należytości w państwowych podatkach bezpośrednich osobistych, wprowadzonych ustawą z 25 października 1896 r. Dz. Ustaw Państwa № 220, z wyjątkiem podatku dochodowego, unormowanego ustawą z 23 stycznia 1914 r. Dz. U. P. № 13.

Dan w Warszawie, dn. 4 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski*

Za Prezydenta Ministrów:
(—) *S. Wojciechowski*

„Dz. Pr." z dn. 8 lutego 1919 r. № 14, poz. 189.

317.

DEKRET

o powołaniu do czynnej służby wojskowej lekarzy weterynaryjnych w wieku do 45 lat życia.

Na wniosek Rady Ministrów stanowię, co następuje:

Zarządzam na czas potrzeby wojennej powołanie w obrębie Państwa Polskiego do służby czynnej wojskowej wszystkich dyplomowanych lekarzy weterynaryjnych, którzy nie przekroczyli 45-go roku życia.

Wszyscy lekarze weterynaryjni, podlegający powołaniu, obowiązani są do dnia 20 lutego r. b. stawić się w miejscowych Powiatowych Komendach Uzupełnień celem rejestracji.

Lekarze weterynaryjni powołani i zarejestrowani, którzy pełnią ważne obowiązki publiczne, mogą być w miarę możności, na wniosek Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, od służby czynnej zwolnieni.

Wydanie przepisów wykonawczych niniejszego dekretu poruczam Ministerstwu Spraw Wojskowych.

Dan w Warszawie, dn. 6 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Kierownik Ministerstwa Spraw Wojskowych:
(—) *Wroczyński*
Inżynier Pułkownik

„Dz. Pr." z dn. 8 lutego 1919 r. № 14, poz. 194.

318.

DEKRET

o utworzeniu pocztowej kasy oszczędnościowej.

Rząd Państwa Polskiego powołuje do życia Państwową instytucję obrotu pieniężnego pod nazwą:

„Pocztowa Kasa Oszczędnościowa".

Art. I.

Działalność Pocztowej Kasy Oszczędnościowej obejmuje:

1. przyjmowanie i wypłatę wkładów oszczędnościowych;
2. obrót przekazowy, czekowy i kliryngowy;
3. kupno i sprzedaż państwowych papierów wartościowych;
4. inkaso wekslowe;
5. eskontowanie papierów wartościowych wylosowanych;
6. przekazywanie sum za granicę Państwa;
7. przechowanie papierów wartościowych i t. p.

Czynności wymienione w pp. 3—7 niniejszego artykułu Kasa załatwia tylko na zlecenie posiadających w niej rachunek oszczędnościowy lub przekazowy.

Art. II.

Pocztowa Kasa Oszczędnościowa podlega Ministrowi Poczt i Telegrafów pod względem ustalenia budżetu i przedkładania rocznych rachunków.

Art. III.

Siedzibą Dyrekcji Pocztowej Kasy Oszczędnościowej jest Warszawa. W miarę potrzeby powstawać będą oddziały P. K. O. w innych miejscowościach Państwa Polskiego na wniosek Ministra Poczt i Telegrafów za zezwoleniem Rady Ministrów.

Oddziały mają być otwierane w celu przeprowadzenia w przyszłości decentralizacji.

Art. IV.

Na czele Pocztowej Kasy Oszczędnościowej stoi Dyrekcja w Warszawie, złożona z dyrektora i jego zastępcy, pozostających w bezpośredniej zależności od Ministra Poczt i Telegrafów, który na wniosek Dyrekcji oznaczy czas rozpoczęcia czynności P. K. O.

Z końcem każdego roku przedstawi Ministrowi Poczt i Telegrafów Najwyższej ustawodawczej Władzy Państwowej szczegółowe sprawozdanie z działalności P. K. O. Sprawozdania te, jak również bilanse miesięczne, winny być ogłaszane w urzędowym dzienniku Państwa.

Art. V.

Pracownicy Pocztowej Kasy Oszczędnościowej są urzędnikami państwowymi. Członków komisji dyscyplinarnej mianuje Minister Poczt i Telegrafów.

Art. VI.

Jako zbiornice Pocztowej Kasy Oszczędnościowej występują wszystkie urzędy pocztowe, a działalność ich jako zbiornic będzie ujęta osobnem rozporządzeniem Ministra Poczt i Telegrafów.

Art. VII.

Korespondencja Pocztowej Kasy Oszczędnościowej i korespondencja osób prywatnych z P. K. O. w sprawach P. K. O. jest wolna od opłaty pocztowej. Wpływy P. K. O. są wolne od podatku.

Art. VIII.

Wszystkie władze i instytucje państwowe, cywilne i wojskowe, autonomiczne, powiatowe, municypalne, kościelne i wyznaniowe mogą uskuteczniać wpłaty za pośrednictwem P. K. O.

Statut Organizacyjny.

„Pocztowej Kasy Oszczędnościowej".

Art. 1.

Na czele instytucji stoi Dyrekcja z siedzibą w Warszawie, będąca zarazem głównym Zarządem mających powstawać oddziałów. Dyrekcja składa się z Naczelnego Dyrektora i jego zastępcy. Naczelny Dyrektor musi mieszkać w budynku P. K. O. Dyrekcja reprezentuje P. K. O. na zewnątrz i znosi się bezpośrednio z wszystkiemi władzami państwowemi i autonomicznemi. Naczelnego Dyrektora mianuje Naczelna Władza Państwowa na wniosek Ministra Poczt i Telegrafów. Dyrekcja jest odpowiedzialną za cały tok i działalność P. K. O. Działalność Dyrekcji obejmuje:

a) ogólne kierownictwo sprawami P.K.O.;
b) przyjmowanie, mianowanie i posuwanie do wyższej kategorji płac przyjętego personelu według obowiązujących dla urzędników i służby państwowej każdoczesnych norm;
c) rozmieszczenie personelu członków PKO;
d) dyspozycja kredytami do wysokości ustalonego budżetu, ustalenie stawki, wkładki zawiązkowej, opłat administracyjnych i wysokości wkładki;
e) coroczne przedkładanie budżetu i sprawozdania działalności całej instytucji Ministrowi Poczt i Telegrafów. Oddziały P. K. O. składają swoje budżety i sprawozdania Dyrekcji P. K. O. w Warszawie najpóźniej 10 stycznia każdego roku;
f) inspekcja działalności oddziałów P.K.O.

Art. 2.

Cały personel P. K. O. tworzy odrębny dział służby państwowej i podlega Dyrekcji w Warszawie.

Ponieważ pracownicy P. K. O. są urzędnikami państwowymi, będą miały do nich zastosowanie wszelkie przepisy służbowe urzędników państwowych.

Art. 3.

Dyrekcji P. K. O. przysługuje prawo wydawania bezpośrednich poleceń w zakresie działalności P. K. O. wszystkim urzędom pocztowym. Stwierdzone przez kontrolę P. K. O. usterki działalności urzędów pocztowych jako zbiornic P. K. O. mają być udzielone właściwym Dyrekcjom Poczt i Telegrafów, które na żądanie Dyrekcji P. K. O. są obowiązane bezzwłocznie przeprowadzić rewizję danej zbiornicy, i o wyniku rewizji zawiadomić P. K. O.

Art. 4.

Zarząd i rachunki wszystkich działów, wymienionych w artykule 1, będą prowadzone oddzielnie. Ta zasada obowiązuje również Zarządy oddziałów. Oddziały mają przedkładać miesięcznie bilanse Dyrekcji P. K. O. w Warszawie najpóźniej 7-go następnego miesiąca.

Art. 5.

W zakresie umieszczania środków (art. 8) Dyrekcja P. K. O. ma obowiązek zasięgać decyzji Ministra Poczt i Telegrafów i Ministra Skarbu. Oddziały umieszczają swoje środki wedle zarządzeń Dyrekcji P.K.O. w Warszawie.

Art. 6.

W sprawie obrotu przekazowego (czekowego i kliryngowego) obowiązują następujące zasady:

1) Każda osoba, fizyczna, pełnoletnia i osoba prawna, a więc instytucje, korporacje i t. p. może uczestniczyć w obrocie przekazowym o ile pisemnie zgłosi uczestnictwo i złoży wkładkę zawiązkową wysokości na razie 100 mk. wzgl. koron. Formularze uczestnictwa otrzymać można bezpłatnie w każdym urzędzie pocztowym: gdzie wpłaca się wkładkę zawiązkową. Jedna osoba może posiadać kilka rachunków; na każdy rachunek wpłaca osobną wkładkę zawiązkową.
2) P. K. O. może bez podania powodów odmówić przyjęcia w poczet uczestników.
3) Wkładka zawiązkowa pozostaje w P.K.O. przez cały czas uczestniczenia osoby w obrocie przekazowym.
4) Uczestnikom obrotu przekazowego służy prawo wypowiedzenia wzgl. wystąpienia

z uczestnictwa, a jego wkładkę zawiązkową zwróci mu P. K. O. w ciągu dni 15 po otrzymaniu wypowiedzenia.

5) P. K. O. ma prawo zażądać włożenia wyższej wkładki zawiązkowej, jeżeli ogólna suma obrotu rachunku przekroczy maksymalną z góry oznaczoną kwotę.

6) Wkładka zawiązkowa będzie się procentowała razem z ogólną kwotą rachunku uczestnika.

7) P. K. O. może wstrzymać oprocentowanie tak wkładki zawiązkowej jak i całej kwoty rachunku uczestnika w 30 dni po uprzedniem zawiadomieniu.

8) P. K. O. otwiera rachunek kliryngowy każdemu uczestnikowi, któremu przysługuje prawo dowolnej dyspozycji pieniędzmi, wpłaconemi na jego konto, może mianowicie:

   a) przekazać część lub całą kwotę samemu sobie lub osobie trzeciej, zamieszkałej w Państwie Polskiem;
   b) zażądać kupna papierów państwowych, względnie tych papierów, które P. K. O. osobnym spisem proponuje;
   c) przekazywać pewną kwotę poza granicę Państwa Polskiego, bądź w formie przeasygnowania, bądź przekazem pocztowym, lub listem pieniężnym. Na rachunek każdego uczestnika mogą być uskutecznione wpłaty poza granicami Państwa Polskiego w instytucjach, z któremi P. K. O. pozostaje w stosunkach. O formie i warunkach zagranicznych tranzakcji stanowią odrębne przepisy P. K. O. wraz z któremi podane będzie, z jakiemi instytucjami zagranicznemi P. K. O. pozostaje w stosunkach.

9) Z istoty stosunku kliryngowego wypływa, że P.K.O., podnosząc imieniem odnośnego właściciela rachunku jego należności i płacąc jego zobowiązania, działa w charakterze pełnomocnika. Pocztowe potwierdzenie nadania pieniędzy stanowi pełny dowód zapłaty do rąk własnych adresata.

10) Pieniądze z rachunków przekazowych w P.K.O. będą się procentowały w stosunku na razie 2 od sta rocznie, a mają służyć przedewszystkiem do wypłat, związanych z tym obrotem.

11) Przekazy (czeki), wystawiane w obrocie przekazowym, wszelkie oświadczenia i dokumenty, wystawione przez uczestników, tudzież rachunki (wyciągi konta), wystawiane przez P. K. O. są wolne od opłat stemplowych.

12) Za korzystanie z obrotu przekazowego (czekowego i kliryngowego) będą pobierane opłaty—mianowicie:

   a) opłata manipulacyjna, na razie 6 fen. wzgl. hal. od każdej czynności w rachunku uskutecznionej (wkładka, przekaz, dopisanie, obciążenie etc.);
   b) prowizja od obrotu w kwocie na razie ¼ od tysiąca. Opłaty będą pobierane przez dopisanie w rachunku.

13) W obrocie przekazowym liczy się każdy miesiąc za 30 dni. Procentowanie zaczyna się i kończy z dniem 15 względnie ostatniego dnia tego miesiąca, w którym uiszczono wkładkę lub wypowiedziano część, wzgl. cały kapitał. Z dniem 31 grudnia każdego roku doliczać się będą odsetki do kapitału.

14) P. K. O. zachowuje załatwione rachunki, dukumenty i pisma, tyczące się obrotu przekazowego, przez 3 lata: przeto tylko takie reklamacje mogą być uwzględnione, które przed upływem tego terminu będą wniesione. Wszelkie przesyłki, wysyłane drogą pocztową można reklamować wedle przepisów pocztowych.

15) Uczastnikom zapewnia się pełną tajemnicę ich stosunków w obrocie przekazowym.

16) Zbiornice P. K. O. (urzędy pocztowe) pobierać będą wynagrodzenie na razie w kwocie 1 fen. wzgl. hal. za każdą wkładkę w obrocie przekazowym.

Wynagrodzenie to będzie wypłacane zbiornicom przez P. K. O. z końcem każdego roku.

Art. 7.

W sprawie obrotu oszczędnościowego obowiązują następujące zasady:

1) każdy, a więc i małoletni wnieść może wkładkę oszczednościową w którymkolwiek urzędzie pocztowym; najniższą kwotę wkładkową stanowi jednostka waluty obowiązującej.

2) Wkładający otrzyma bezpłatnie i bez opłaty stemplowej książeczkę wkładkową, na której umieści własnoręczny podpis, a jeśli nie umie pisać, — znak odręczny w obecności osoby, znanej urzędnikowi zbiornicy i jej dodatkowym podpisem.

3) Jedna osoba może posiadać tylko jedną książeczkę wkładkową na własne nazwisko.

4) Ogólna suma wkładek na jedną książeczkę może wynosić na razie tylko 5.000 mk. wzgl. kor.

5) Wszelkie wpłaty i wypłaty P.K.O, mogą być uskuteczniane w którymkolwiek urzędzie pocztowym Państwa Polskiego.

6) Wysokość stopy procentowej od znajdujących się w P.K.O. oszczędności ustanawia się na razie na trzy od sta rocznie. Oprocentowanie zaczyna się i kończy z dniem 15 wzgl. ostatniego dnia tego miesiąca, w którym uiszczono wkładkę lub wypowiedziano część wzgl. cały kapitał.

7) P. K. O. otwiera rachunek dla każdego właściciela książeczki.

8) Odsetki narosłe będą doliczane do kapitału w dniu 31 grudnia każdego roku.

9) Jeżeli suma wkładek i odsetek przewyższy kwotę 5.000 mk. wzgl. kor., to nadwyżka nie ulega procentowaniu.

10) Właścicielowi służy prawo żądania zwrotu złożonego kapitału częściowo lub w całości a czyni to za pomocą wypowiedzenia—w krótkiej drodze — w którymkolwiek urzędzie pocztowym, albo za pomocą wypowiedzenia większej kwoty przez P. K. O. w Warszawie, wzgl. przez właściwy oddział, skąd otrzyma wypowiedzianą kwotę osobnym przekazem P. K. O.

11) Jeśli książeczka wkładkowa zaginie, może być wydany duplikat. Właściciel zaginionej książeczki zawiadamia o tem P.K.O. w Warszawie, wzgl. właściwy oddział, przy pomocy osobnego druku, który otrzyma bezpłatnie w każdym urzędzie pocztowym i o ile książeczka zaginęła z jego winy, ponosi koszta druku. P.K.O. zakazuje wypłaty na zaginioną książeczkę, ogłasza zgubę okólnikiem, a po upływie miesiąca, o ile się nie znajdzie oryginał, wydaje duplikat, który właściwy urząd pocztowy doręczy właścicielowi.

12) O przedawnieniu wkładek oszczędnościowych P. K. O. względnie depozytów stanowią ogólne przepisy prawa. Wkładki i depozyty przedawnione stają się własnością Skarbu Państwa Polskiego.

13) Na oszczędnościach, złożonych w P. K. O. wzgl. na książeczkach wkładkowych P.K.O. nie można położyć aresztu z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 1083 postęp. cywilnego. Jeżeli wkładcy zostanie ogłoszona upadłość, jak również gdy wkładca zostanie ubezwłasnowolniony, prawo wypowiedzenia i podjęcia zaoszczędzonej kwoty przechodzi na zawiadowcę masy upadłości wzgl. kuratora.

14) W razie śmierci właściciela książeczki P. K. O. należy postąpić z wkładem jego zgodnie z przepisami prawa spadkowego.

15) Zbiornice P. K. O. (urzędy pocztowe) otrzymają z końcem każdego roku wynagrodzenie w kwocie na razie 5 fen. wzgl. hal. za każdą wydaną książeczkę wkładkową a jeden fen. wzgl. hal. za każdą wpisaną wkładkę oszczędnościową.

Art. 8.

Sumy, lokowane w P. K. O. poza gotówką konieczną dla wypłat, wynikających z obrotu przekazowo-oszczędnościowego, winny być lokowane co najmniej 25% w gotówce lub na rachunku bieżącym w banku państwowym, reszta zaś w państwowych papierach procentowych.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Poczt i Telegrafów:
(—) *Hubert Linde.*

„Dz. Pr.“ z dn. 8 lutego 1919 r. № 14, poz. 163.

319.

DEKRET
o kształceniu nauczycieli szkół powszechnych w Państwie Polskiem.

I. O urządzeniu seminarjów nauczycielskich.

Art. 1.

Kształcenie i wychowywanie kandydatów na nauczycieli i nauczycielki szkół powszechnych odbywa się w seminarjach nauczycielskich.

Seminarja utrzymywane przez państwo są publiczne; wszystkie inne są prywatne.

Seminarja publiczne są oddzielne dla chłopców i oddzielne dla dziewcząt.

Art. 2.

Przy seminarjum naczycielskiem istnieje jedna lub dwie wzorowe szkoły powszechne jako szkoły ćwiczeń.

Art. 3.

Przy seminarjach nauczycielskich lub osobno mogą być organizowane kursy zawodowe dla kształcenia nauczycieli w specjalnym kierunku, uwzględniającym potrzeby szkół powszechnych.

Z seminarjum nauczycielskiem żeńskiem łączy się z reguły dwuletni kurs ochroniarski i wzorowa ochronka.

Art. 4.

Do seminarjum nauczycielskiego należy ogród odpowiednio urządzony dla celów nauki przyrody i ćwiczeń z zakresu ogrodnictwa i pszczelnictwa.

Art. 5.

Seminarjum nauczycielskie posiada boisko do zabaw i gier ruchowych dla uczniów seminarjum i szkoły ćwiczeń.

Art. 6.

Czas nauki w seminarjum trwa conajmniej pięć lat. W seminarjach pięcioletnich pierwsze trzy roczne kursy posiadają charakter ogólnie kształcący; dwa ostatnie charakter przeważnie zawodowy.

Art. 7.

Liczba uczniów na jednym kursie nie przekracza czterdziestu. Kursy równorzędne nie będą urządzane.

Art. 8.

Seminarjum wraz ze szkołą ćwiczeń i połączonemi z seminarjum kursami specjalnemi two-

rzy jeden zakład pod administracyjnem kierownictwem dyrektora. Kierownictwo pedagogiczne należy do dyrektora i do Rady Pedagogicznej.

II. O nauce i nadzorze nad seminarjami nauczycielskiemi.

Art. 9.

W zakres nauczania w seminarjach nauczycielskich wchodzą następujące przedmioty obowiązkowe: religja, język polski i literatura, język obcy, historja, nauka o Polsce współczesnej wraz z nauką obywatelstwa, geografja z geologją i kosmografją, matematyka z kreśleniem, fizyka, chemja z mineralogją, biologja (botanika, zoologja oraz anatomja i fizjologja z wiadomościami z antropologji), higjena ogólna i szkolna, ogrodnictwo i pszczelnictwo, rysunki, muzyka, śpiew, ćwiczenia cielesne z grami i zabawami ruchowemi, roboty ręczne, kaligrafja, psychologja i logika, pedagogika (pedagogika i dydaktyka, historja pedagogiki, organizacja szkolnictwa i ustawodawstwo szkolne, metodyka specjalna, hospitacje i ćwiczenia praktyczne).

Nauka robót ręcznych obejmuje w seminarjum męskiem: modelowanie, kartoniarstwo, slöjd drzewny; w seminarjum żeńskiem: modelowanie, kartoniarstwo, szycie białe, krawieczyznę i gotowanie.

Art. 10.

Przedmioty nadobowiązkowe, uwzględniające przedewszystkiem zamiłowanie uczniów do poszczególnych nauk, udzielanych w seminarjum, mogą być wprowadzone za zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 11.

Szczegółowy statut seminarjów nauczycielskich, zawierający program nauk, rozkład przedmiotów na kursy roczne i kursy ochroniarskie wraz z liczbą godzin nauki oraz inne przepisy, będą wydane osobnem zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W szkołach ćwiczeń jest stosowany program publicznych szkół powszechnych. Zmiany mogą być wprowadzane za zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 12.

O dopuszczaniu podręczników do nauki w seminarjach orzeka Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wyboru podręczników z liczby zatwierdzonych do użytku w seminarjach dokonywa Rada Pedagogiczna seminarjum.

Art. 13.

Nauka w seminarjum, na kursach ochroniarskich, na specjalnych kursach i w szkole ćwiczeń jest bezpłatna.

Art. 14.

Nadzór nad seminarjami i nad szkołami ćwiczeń sprawuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zapomocą wyznaczonych przez siebie organów.

Prawo nadzoru inspektorów szkolnych okręgowych nad seminarjum i nad szkołą ćwiczeń, przewidziane w „Przepisach tymczasowych o szkołach elementarnych“ (Dziennik Urzędowy Departamentu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego № 1, art. 95, 3) zostaje niniejszem uchylone.

III. O personelu seminarjum, Radzie Pedagogicznej i Radzie Opiekuńczej.

Art. 15.

W skład personelu seminarjum wchodzą: dyrektor (ka), nauczyciele (lki) seminarjalni (e), do których zalicza się ks. prefekt i lekarz (ka) szkolny (a), nauczyciele (lki) szkoły ćwiczeń i nauczyciele (lki) kursów specjalnych, połączonych z seminarjum, ogrodnik (czka) zarazem pszczelarz (rka), zawodowi nauczyciele (lki) robót ręcznych oraz sekretarz (rka) zakładu.

W seminarjum nauczycielskiem żeńskiem, o ile dyrektorem jego będzie mężczyzna, prócz nauczycielek szkoły ćwiczeń będzie w gronie nauczycieli seminarjalnych zamianowana przynajmniej jedna kobieta, dodana dyrektorowi do pomocy dla spraw wychowawczych.

Kierownictwo szkoły ćwiczeń i kursów specjalnych może być powierzone oddzielnej osobie z zachowaniem w mocy postanowień art. 8.

Art. 16.

Dyrektora (rkę) seminarjum mianuje Zwierzchnia Władza Państwowa na wniosek Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Nauczycieli i resztę personelu mianuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego po wysłuchaniu opinji dyrektora seminarjum.

Kwalifikacje oraz stosunki służbowe personelu seminarjum określi osobne rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 17.

Nauczyciele seminarjum, szkoły ćwiczeń i kursów stale z nim złączonych pod przewodnictwem dyrektora stanowią Radę pedagogiczną.

Szczegółowy zakres działania Rady pedagogicznej i dyrektora określi rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 18.

Przy seminarjum ustanawia się Radę opiekuńczą, złożoną z pięciu członków, a mianowicie z 3 powołanych na okres 3-letni przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Rady szkolnej okręgowej (w tej liczbie przynajmniej 1 członka rady), z dyrektora zakładu i nauczyciela, wybranego przez Radę pedagogiczną na trzy lata.

Zadaniem Rady opiekuńczej będzie opieka nad bytem materjalnym i zachowaniem pozaszkolnem uczniów seminarjum oraz wypowiadanie opinji w tych sprawach, które Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleci jej rozważyć. Szczegółowy zakres działa-

nia rady opiekuńczej określi zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

IV. O uczniach seminarjów.

Art. 19.

Do przyjęcia ucznia (nicy) na pierwszy rok seminarjum wymaga się prócz zdolności fizycznej do zawodu nauczycielskiego, stwierdzonej przez lekarza szkolnego zakładu, dobrych obyczajów i odpowiedniego przygotowania — w regule ukończonego w danym roku kalendarzowym 14-go roku a nieprzekroczonego 20-go roku życia.

O przyjęciu kandydatów w wieku powyżej lat 20 rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 20.

Uczeń wstępujący do seminarjum winien posiadać kwalifikacje odpowiadające wykształceniu w szkole powszechnej najwyżej zorganizowanej.

Sposób stwierdzania kwalifikacji określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 21.

Niezamożni uczniowie seminarjum mogą być umieszczani w internacie bezpłatnie lub za zmniejszoną opłatą, mogą też otrzymywać stypendja.

Uczniowie, korzystający z zasiłków publicznych, są obowiązani po ukończeniu seminarjum do tylu lat służby w publicznym zawodzie nauczycielskim, w ciągu ilu lat korzystali z zasiłków publicznych.

Uczniowie, którzy przed ukończeniem nauki opuszczą zakład dobrowolnie, winni zwrócić pobrane zasiłki. W wyjątkowych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zwolnić od obowiązku zwrócenia sum pobranych.

Art. 22.

Regulamin i przepisy karności dla uczniów seminarjum układa Rada pedagogiczna, zatwierdza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Wykluczenie ucznia z seminarjum uchwala Rada pedagogiczna, Dyrektor przedstawia uchwałę Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do zatwierdzenia. Minister może odebrać wykluczonemu prawo wstępu do wszystkich seminarjów nauczycielskich i do wszystkich innych szkół publicznych w Państwie.

V. O egzaminach nauczycielskich.

Art. 23.

Po ukończeniu nauki w seminarjum składa kandydat (tka) pierwszy egzamin nauczycielski z religji, z języka polskiego z literaturą, historji, nauki o Polsce współczesnej, geografji z geologją i kosmografją, matematyki, fizyki, chemji z mineralogją, biologji (botaniki, zoologji, anatomji i fizjologji), higjeny ogólnej i szkolnej, ogrodnictwa z pszczelnictwem, psychologji i logiki, pedagogiki (pedagogiki i dydaktyki, historji pedagogiki, metodyki specjalnej) — w zakresie programu obowiązującego w seminarjum i otrzymuje świadectwo z ukończenia seminarjum. Oceny na świadectwie nauczycielskiem z tych przedmiotów, z których niema egzaminu, ustalane są na podstawie wartości pracy ucznia (nicy) w ostatnim roku nauczania danego przedmiotu.

Art. 24.

Do pierwszego egzaminu nauczycielskiego mogą być dopuszczani tylko tacy kandydaci, którzy ukończyli z dniem 1 sierpnia najmniej 19-ty rok życia i uczęszczali do seminarjum publicznego lub prywatnego z prawem publiczności przynajmniej na IV-ty i V-ty kurs.

Tok pierwszego egzaminu nauczycielskiego, zasady zwalniania od egzaminu i skład komisji egzaminacyjnych określi rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 25.

Świadectwo z ukończenia seminarjum uprawnia do objęcia stanowiska tymczasowego nauczyciela w szkołach powszechnych.

Art. 26.

Po złożeniu pierwszego egzaminu nauczycielskiego i po odbyciu conajmniej dwuletniej zadawalającej praktyki w szkole powszechnej publicznej lub prywatnej winien nauczyciel tymczasowy poddać się drugiemu egzaminowi nauczycielskiemu.

Przedmiotem drugiego egzaminu nauczycielskiego obok lekcji praktycznych jest organizacja szkolnictwa i ustawodawstwo szkolne, jeden dowolnie obrany przedmiot z zakresu pedagogiki i jeden przedmiot ogólnie kształcący w obszerniejszym zakresie, niż był udzielany w seminarjum, na podstawie samodzielnej nauki.

Tok drugiego egzaminu nauczycielskiego i skład Komisji egzaminacyjnych określi rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 27.

Drugi egzamin nauczycielski, złożony z pomyślnym wynikiem, uprawnia do objęcia stanowiska stałego nauczyciela w publicznych szkołach powszechnych.

Art. 28.

Egzaminy dla eksternów obejmują zakres programu obowiązującego w seminarjach publicznych.

Przepisy szczegółowe o egzaminach dla eksternów wyda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 29.

Przepisy o egzaminach dla nauczycieli rysunków, robót ręcznych, śpiewu i muzyki, ćwiczeń cielesnych i gier ruchowych wyda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

VI. O seminarjach prywatnych.

Art. 30.

Seminarja nauczycielskie, założone i utrzymywane przez związki komunalne, osoby pry-

watne i stowarzyszenia są seminarjami prywatnemi.

Do otwarcia prywatnego seminarjum nauczycielskiego potrzeba pozwolenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 31.

Prywatne seminarjum nauczycielskie może być otwarte jeżeli:

a) co do urządzenia stosować się będzie do art. 2, 4, 5, 6, 7 niniejszej ustawy, a poziom jego co do zakresu nauki nie będzie niższy, niż w seminarjach publicznych,
b) grono nauczycielskie posiada uzdolnienie do kształcenia nauczycieli szkół powszechnych, wymagane w seminarjach publicznych, i najmniej połowa grona wraz z dyrektorem służy wyłącznie danemu zakładowi prywatnemu,
c) posiada pomoce naukowe, niezbędne do prawidłowego udzielania nauki,
d) pomieszczenie zakładu odpowiada wszelkim warunkom higjenicznym.

Art. 32.

Statut seminarjum prywatnego, określający wewnętrzny ustrój zakładu, stosunek właściciela do dyrektora i grona nauczycielskiego oraz program nauki ulega zatwierdzeniu Ministra Wyznań Religijnych i oświecenia Publicznego.

Statut winien być podany do zatwierdzenia najpóźniej na 3 miesiące przed terminem otwarcia seminarjum.

Po zatwierdzeniu statutu osoba mająca otworzyć seminarjum oznacza datę otwarcia zakładu i zawiadamia Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego najmniej na 4 tygodnie przed terminem, że wszystkie wymagania niniejszej ustawy i zatwierdzonego statutu są wykonane.

Jeżeli ze strony Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do dnia wyznaczonego na otwarcie seminarjum sprzeciw nie nastąpi, będzie to równoznaczne z udzieleniem pozwolenia.

Art. 33.

Seminarjum nauczycielskie prywatne może obejmować wyjątkowo także tylko dwa ostatnie kursy, jeżeli dopełniwszy warunków wyszczególnionych w art. 31 i 32 przyjmować będzie uczniów, którzy z dniem 1 sierpnia ukończyli 17-ty, a nie przekroczyli 24-go roku życia i zdali w obecności delegata Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego egzamin wstępny ze wszystkich przedmiotów w zakresie przepisanym dla trzech pierwszych kursów w seminarjach publicznych oraz wykazali się świadectwem egzaminu z robót ręcznych, ćwiczeń cielesnych, zabaw i gier ruchowych w zakresie trzech pierwszych kursów, złożonego w seminarjum państwowem.

Art. 34.

Seminarjum nauczycielskie prywatne, należycie urządzone i odpowiadające celowi, może uzyskać od Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego prawo publiczności.

Prawo publiczności może być prywatnemu seminarjum odjęte skoro zabraknie warunków, pod jakiemi go udzielono.

Art. 35.

Nadzór nad seminarjami nauczycielskiemi prywatnemi wraz ze szkołami ćwiczeń sprawuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za pomocą wyznaczonych przez siebie organów.

Prawo nadzoru inspektorów szkolnych okręgowych nad seminarjami prywatnemi i szkołami ćwiczeń, przewidziane w „Przepisach tymczasowych o szkołach elementarnych" (Dziennik Urzęd. Depart. W. R. i O. P. № 1 art. 95. 5), zostaje niniejszem uchylone.

Każda zmiana w składzie grona nauczycielskiego, w programie nauki i w pomieszczeniu zakładu ma być niezwłocznie podana do wiadomości Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 36.

Seminarjum prywatne, w którem przepisy nie będą przestrzegane lub w którem wyjdą na jaw braki moralne, może być przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zamknięte.

Art. 37.

Dyrektorem i nauczycielem prywatnego seminarjum nauczycielskiego może być tylko osoba przynależności państwowej polskiej, nieskazitelna i posiadająca przepisane kwalifikacje.

Kandydata na dyrektora seminarjum przedstawia właściciel zakładu, a zatwierdza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

VII. Przepisy przechodnie.

Art. 38.

Seminarja prywatne, istniejące w chwili ogłoszenia niniejszej ustawy, mogą byc czynne tymczasowo na poprzednich zasadach, mają jednak najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia tej ustawy złożyć statut organizacyjny, zastosowany do wymagań niniejszej ustawy, do zatwierdzenia przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego jest upoważniony do wydania szczegółowych przepisów, określających czas i sposób dostosowania się istniejących seminarjów w całej rozciągłości do niniejszej ustawy.

Dan w Warszawie, d. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *Jan Łukasiewicz*

„Dz. Pr." z dn. 8 lutego 1919 r. № 14, poz. 185.

320.

DEKRET
o szkołach z niemieckim językiem wykładowym.

Na wniosek Rady Ministrów stanowię co następuje:

Art. 1.

Obowiązująca na terytorjum b. okupacji niemieckiej dawnego Królestwa Kongresowego ustawa z dnia 12 września 1917 r., dotycząca potrzeb szkolnych mniejszości, (Dziennik Urzędowy Departamentu W. R. i O. P. № 1 dział III, poz. 1) znosi się.

Niemieckie gminy szkolne i niemieckie krajowe związki szkolne ulegają rozwiązaniu.

Art. 2.

Uchwała Rady Ministrów określi warunki dalszego istnienia szkół niemieckich, a także przepisze zasady likwidacji niemieckich gmin szkolnych i niemieckich krajowych związków szkolnych.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) *J. Łukasiewicz.*

„Dz. Pr.“ z dn. 8 lutego 1919 r. № 14, poz. 192.

321.

DEKRET
w przedmiocie rekwizycji lokali na potrzeby urzędów państwowych.

Art. 1.

Zarówno wojskowe, jak i cywilne urzędy państwowe, o ile nie otrzymają stosownych pomieszczeń w gmachach państwowych, mogą zajmować lokale w domach prywatnych na mocy umowy dobrowolnej lub w drodze rekwizycji urzędowej z zachowaniem przepisów poniższych.

Art. 2.

Gdy urząd państwowy nie uzyska lokalu w drodze umowy dobrowolnej, winien wystąpić do okręgowego zarządu dóbr państwowych z wnioskiem o rekwizycję określonego domu lub lokalu, zawiadamiając jednocześnie właściciela domu.

Umowy, zawarte przez właściciela po otrzymaniu zawiadomienia, są nieważne.

Art. 3.

Okręgowy zarząd dóbr państwowych rozstrzyga sprawę w komisji, złożonej z: 1) naczelnika okręgowego zarządu dóbr lub delegowanego przezeń urzędnika, 2) delegata miejscowej władzy administracyjnej i 3) delegata miejscowej władzy skarbowej po zasięgnięciu piśmiennej opinji właściwej instytucji samorządowej (magistrat, gmina) oraz po wysłuchaniu należycie wezwanych: przedstawiciela interesowanego urzędu i właściciela domu, jeśli się zgłosi.

Art. 4.

Decyzja zarządu okręgowego dóbr państwowych, zarządzająca rekwizycję, określi wysokość opłaty, należnej za lokal zarekwirowany oraz w razie koniecznej potrzeby nakaże eksmisję dotychczasowych lokatorów za słusznem odszkodowaniem i z zachowaniem terminów, ustalonych zwyczajami miejscowemi.

Art. 5.

Decyzje okręgowego zarządu dóbr państwowych ulegają w terminie czternastodniowym od dnia doręczenia stronom ich odpisów zaskarżeniu do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, który orzeka ostatecznie w porozumienin z interesowanym w każdym poszczególnym wypadku ministrem.

Art. 6.

Okręgowy zarząd dóbr państwowych decyzje swe przesyła niezwłocznie miejscowej władzy policyjnej do wykonania.

Zaskarżenie decyzji nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 7.

Lokale w domach prywatnych, które w chwili ustania okupacji obcej były zajęte przez b. władze okupacyjne, a następnie przez urzędy państwowe polskie, pozostają w użytkowaniu urzędów państwowych.

Art. 8.

Urzędy, które takie lokale zajmują, winny w ciągu miesiąca od daty ogłoszenia niniejszych przepisów złożyć we właściwym okręgowym zarządzie dób państwowych kontrakty najmu lub wnioski o rekwizycję.

Art. 9.

Dekret niniejszy nie uchybia w niczem specjalnym przepisom kwaterunkowym dla wojska.

Dan w Warszawie, dnia 8 lutego 1919 r.

Art. 10.

Wykonanie niniejszego dekretu oraz wydanie potrzebnych powierza się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Naczelnik Państwa:
(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) *Janicki.*

„Dz. Pr." z dn. 8 lutego 1919 r. № 14, poz. 197.

IV.

322.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefa Sekcji i Naczelników Wydziałów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w przedmiocie ustalenia tytułu Powiatowych Komisarzy Rządowych.

Do czasu uchwalenia przez Sejm Ustawodawczy zasad organizacji administracji powiatowej, polecam w korespondencji urzędowej zwykłej i telegraficznej z kierownikami administracji politycznej w powiatach używać tytułu: *Powiatowy Komisarz Rządowy.*

Warszawa, dn. 10.IV 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Józef Bek.*

VII.

OBWIESZCZENIA.

323.

W porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Minister Spraw Wewnętrznych zatwierdził statut stowarzyszenia pod nazwą „Towarzystwo Seminarjum dla nauczycieli ludowych w Ursynowie" z siedzibą w Warszawie i nadał wymienionemu stowarzyszeniu zdolność prawną przez wciągnięcie do rejestru stowarzyszeń i związków pod № 21.

324.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 28 marca 1919 r. № 41546/XI-1397 (st.) wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 22, stowarzyszenie pod nazwą „Polskie Powszechne Towarzystwo Farmaceutyczne" z siedzibą w Warszawie.

325.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1919 r. № 43000/XI-160 (st.) wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 24 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Reemigrantów Polaków w Warszawie".

326.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 marca 1919 r. № 39885/XI-1240 (st.) wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 25 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Przedsiębiorstw Urządzeń Zdrowotnych Rzeczypospolitej Polskiej" z siedzibą w Warszawie.

Drukiem F. Wyszyńskiego i S-ki, Warszawa, Zgoda № 5.